

Verspreiding van vergelingsziekte

De ernst van vergelingsziekte kan sterk wisselen van jaar tot jaar. Doordat het door bladluizen wordt verspreid, is de ernst afhankelijk van de overleving van virus én bladluizen, maar ook van de weersomstandigheden en de manier waarop bladluizen zich verspreiden in een bietenperceel. Er zijn drie soorten virussen, namelijk BYV, BMV en BChV die allen vergelingsziekte veroorzaken. BYV betreft een virus dat op semi-persistente wijze wordt overgedragen door bladluizen. BMV en BChV worden op persistente manier overgedragen. Nakomelingen van besmette bladluizen zijn niet besmet met het virus, maar kunnen het virus wel weer via een besmette plant verkrijgen. De groene perzikluis is veruit de belangrijkste vector. De zwarte bonenluis kan ook BYV overdragen, maar doordat deze bladluis zich nauwelijks verspreidt, is de impact van deze bladluis in de verspreiding van BYV zeer beperkt. Dat geldt dus niet voor de groene perzikluis, omdat deze 'hopt' van plant naar plant en daardoor relatief makkelijk virussen verspreidt tussen individuele planten en percelen. In jaren met relatief warme winters, waarin het niet kouder wordt dan -7°C , overleven groene perzikluizen vaak als volwassene de winter. In koude winters overwinteren bladluizen vaak als ei. Als ze als volwassene overleven hebben ze in het voorjaar veel sneller een grotere populatie opgebouwd, dan wanneer ze als ei overleven. Bovendien vriezen veel onkruiden en bietenkoppen met loof, die waardplant kunnen zijn van de virussen en/of de bladluis, vaker af in een strenge winter. De winter speelt dus een belangrijke rol voor de overleving van bladluis en virus. Om de kans op overleving van de

Tabel 10 Kenmerken van de drie belangrijkste vergelingsvirussen in suikerbieten, die allen vergelingsziekte kunnen veroorzaken.

Kenmerken	BYV	BMV	BChV
			
Schade	Tot 50%	Tot 35%	Tot 30%
Soort virus	Closterovirus	Polerovirus	Polerovirus
Virusoverdracht	Semi-persistent	Persistent	Persistent
Belangrijke vectoren	Groene perzikluis, sjalotteluis, aardappeltopluis, zwarte bonenluis	Groene perzikluis, sjalotteluis, aardappeltopluis	Groene perzikluis, sjalotteluis, aardappeltopluis
Belangrijke waardplanten	Herik, melganzevoet, paarse dovenetel, postelein, spinazie, uitstaande melde, vogelmuur, gewone spurrie	Gele mosterd, grote klaproos, herderstasje, herik, klein kruiskruid, paarse dovenetel, smalle weegbree, spinazie, vogelmuur, vlas, gewone spurrie	Spinazie, Nieuw-Zeelandse spinazie, gewone spurrie, bladrammenas (?)

vergelingsvirussen te minimaliseren is er een teeltvoorschrift 'Vergelingsziekte in suikerbieten'. Dit teeltvoorschrift geeft aan dat bietenhopen met blad voor een bepaalde datum vernietigd moeten zijn. Wij adviseren overigens ook om bladvorming op opslagplanten in bijvoorbeeld granen zo goed mogelijk te bestrijden om verspreiding te voorkomen. Het blad aan de opslagplanten en in bietenhopen is namelijk zeer belangrijke bron van virus en voor de beheersing is het belangrijk dat deze bronnen worden weggehaald.

Meer informatie over vergelingsziekte is ook te vinden op www.irs.nl en pagina 10 en 12.

Figuur 24 Verspreiding van de vergelingsvirussen BYV (blauw), BMV (rood) en BChV (geel), vastgesteld in diagnostiekmonsters in 2019.